

سُورَةُ الْأَعْلَى

សូរ៉ាត៍ ៨៧

អាស្រ-អាអ៊ុយ្យា

سُورَةُ الْأَعْلَى
សូរ៉ា: ៨៧ អាល់-អាគុំឡា

"អាល់-អាគុំឡា" ប្រែថា "ព្រះដ៏មហាឧត្តុង្គឧត្តម" មាន ១៩ អាយ៉ាស៊ូ ។

សូរ៉ា: ៨ យោលតាមលេខរៀងដែលអល់ឡោះហ្ន៎ ដាក់ចុះមក ។ អល់ឡោះហ្ន៎ បានដាក់សូរ៉ា: ៨ នេះចុះមកនៅឯម៉ាកកាស៊ូ ។

ប្រសិទ្ធភាព - មគ្គផល

ابْنُ بَابُوَيْهِ: بِإِسْنَادِهِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «مَنْ قَرَأَ سَبَّحَ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى فِي فَرِيضَةٍ أَوْ نَافِلَةٍ، قِيلَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ: أُدْخِلْ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ شِئْتَ». (ثواب الأعمال : الجزء ١ الصفحة ١٢٢ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٦٣٣ الحديث: ١١٥٣٥/ ٩٩)**

អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ្ន៎មានប្រសាសន៍ យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោក តមកពី អាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ ដែលមានរចនា: "អ្នកណាសូត្រ [៨៧:១] ចូរអ្នកថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះព្រះនាមព្រះ ម្ចាស់ អ្នក ព្រះដ៏មហាឧត្តុង្គឧត្តម (គឺសូរ៉ា: ៨៧) ក្នុងស្វ័យឡាតុហ្វារខ្លួននិងស្វ័យឡាតុមិនមែនហ្វារខ្លួន ថ្ងៃជំនុំជម្រះ គេនឹងប្រាប់អ្នកនោះថា: "ចូរអ្នកចូលតាមទ្វារឋានសួគ៌មួយណាក៏បានស្រេចតែចិត្តអ្នក ។"

(ثواب الأعمال: 122)

***

الطَّبْرِسِيُّ: رَوَى الْعَبَّاسِيُّ بِإِسْنَادِهِ، عَنْ أَبِي حَمِيصَةَ، عَنْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: صَلَّيْتُ خَلْفَهُ عَشْرِينَ لَيْلَةً، فَلَيْسَ يَقْرَأُ إِلَّا "سَبَّحَ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى"، وَ قَالَ: «لَوْ تَعَلَّمُونَ مَا فِيهَا لَقَرَأَهَا الرَّجُلُ كُلَّ يَوْمٍ عَشْرِينَ مَرَّةً، وَ إِنَّ مَنْ قَرَأَهَا فَكَأَنَّمَا قَرَأَ صُحُفَ مُوسَى وَ إِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَتَى». (مجمع البيان : الجزء ١٠ الصفحة ٧١٧ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٦٣٣ الحديث: ٩٩/ ١١٥٣٦)**

អាល់-ត្ថីបរីស៊ីមានប្រសាសន៍ថា អាល់-អែម៉ាស៊ីបានធ្វើសេចក្តីវាយការណ៍យោលតាមបណ្តាញ ព័ត៌មានលោក តមកពី អាហ្វិ ខ័មីស្វា: ត្ថី តមកពី អុលី ថាខ្ញុំបានស្វ័យឡាតុពីក្រោយអុលី ថ្ងៃ យប់ ព្រះអង្គ បានសូត្រតែ [៨៧:១] ចូរអ្នកថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះព្រះនាមព្រះម្ចាស់អ្នក ព្រះ ដ៏មហាឧត្តុង្គឧត្តម (គឺសូរ៉ា: ៨៧) ។ ព្រះអង្គ មានរចនា: "បើសិនជាពួកគេដឹងថាមានអ្វីខ្លះ ក្នុងសូរ៉ា: ៨៧នេះ ពួកគេប្រាកដជាសូត្រសូរ៉ា: ៨៧នេះមែនដល់រៀងរាល់ថ្ងៃ ។ អ្នកណាសូត្រសូរ៉ា: ៨៧នេះ ហាក់ដូចជាអ្នកនោះបានសូត្រព្រះគម្ពីរមូសា និងព្រះគម្ពីរអ៊ីបរហ្វីម អញ្ចឹងដែរ ។"

(مجمع البيان: 10: 717)

***

وَ مِنْ (حَوَاصِّ الْقُرْآنِ): رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ قَرَأَ هَذِهِ السُّورَةَ أَعْطَاهُ اللَّهُ مِنَ الْأَجْرِ بَعْدَ كُلِّ حَرْفٍ أَنْزَلَ

عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَ مُوسَىٰ وَ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ إِذَا فُرِثَتْ عَلَى الْأُذُنِ الْوَجَعَةُ زَالَ دَلِكُ عَنْهَا، وَ إِن فُرِثَتْ عَلَى الْبُؤَاسِيرِ فَلَعَنَهُنَّ وَ بَرَأَ صَاحِبُهُنَّ سَرِيعًا». (خَوَاصِّ الْقُرْآنِ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٦٣٣ الحديث: ٩٩ / ١١٥٣٧)**

[សាត្រា]ខ្ញុំស្នំ អាល់-គូរអានចែងថាព្រះសាស្ត្រា^ﷺមានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកណាសូត្រសូរ្យវិញ្ញាណនេះ អស់ឡោះហ្ន៎^ﷺនឹងឲ្យរងនូវអ្នកនោះស្មើនឹងចំនួនតួអក្សរដែលមាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរ ដែលគេបានបើកឲ្យ អ៊ុបរហ៊ុម^ﷺ មូសា^ﷺនិងមូហាំម៉ាដ្យូ^ﷺដឹង ។ សូត្រសូរ្យវិញ្ញាណនេះលើអ្នកជម្ងឺ អ្នកនោះនឹងពិជម្ងឺ ។ សូត្រសូរ្យវិញ្ញាណនេះលើបុសដូងបាត វានឹងជាយ៉ាងឆាប់ ។" (ហ្វាត្វា ១១៥៣៧/៩៩)

***

* وَ قَالَ الصَّادِقُ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «فِرَاءُهَا عَلَى الْأُذُنِ الدَّوِيَّةُ الَّتِي فِيهَا الدَّوَائِرُ تُزِيلُهَا، وَ فِرَاءُهَا عَلَى الْمَوْضِعِ الْمَفْسُخِ تُزِيلُهَا، وَ فِرَاءُهَا عَلَى الْبُؤَاسِيرِ تَقْطَعُهَا بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى». (خَوَاصِّ الْقُرْآنِ : ١٣ «نحوه». البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٦٣٤ الحديث: ٩٩ / ١١٥٣٩)**

* អាល់-ស្វ័ឌ្យិក្ខ^ﷺមានវចនៈថា៖ "សូត្រសូរ្យវិញ្ញាណនេះលើត្រចៀកឈឺខាងក្នុង (មានជម្ងឺ) ដែលហឹង (ដូចមានអ្វីចុក) វានឹងបាត់ហឹង (គឺបាត់ឈឺបុព្វបុត្រសុវិញ្ញាណ) ។ សូត្រសូរ្យវិញ្ញាណនេះនៅកន្លែងណាដែលមានការ រំខាន វានឹងលែងមានការរំខាន ។ សូត្រសូរ្យវិញ្ញាណនេះលើរោគបុសដូងបាត វានឹងដាច់ អាស្រ័យការ អនុញ្ញាតរបស់អស់ឡោះហ្ន៎^ﷺ ។" (X 13 «نحوه».)

***

* ابْنُ بَابُوَيْهٍ: بِإِسْنَادِهِ، عَنْ سَيْفِ بْنِ عَمِيرَةَ، عَنْ مَنْصُورِ بْنِ حَارِثٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «الْوَاجِبُ عَلَى كُلِّ مُؤْمِنٍ إِذَا كَانَ لَنَا شِبَعَةٌ، أَنْ يَقْرَأَ فِي لَيْلَةِ الْجُمُعَةِ بِالْجُمُعَةِ وَ "سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى"، وَ فِي صَلَاةِ الظُّهْرِ بِالْجُمُعَةِ وَ الْمُنَافِقِينَ،

* អ៊ុបនូ បាបាវ៉ែហ្ន៎[មានប្រសាសន៍] យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោក តមកពី សៃហ្វ ប៊ិន អុមីរ៉េវ៉ែត្ត តមកពី ម៉ាន់ស្វ័រ ប៊ិន ហ្វាស្វ័ម ថា អាប៊ូ អុបនូលឡោះហ្ន៎^ﷺមានវចនៈថា៖ "មុនគ្រប់រូប បើអ្នកនោះ ជាស្វ័ឌ្យិក្ខ^ﷺយើង^ﷺ ត្រូវសូត្រក្នុងពេលយប់សុក្រ (យប់ព្រហស្បតិ៍ចូលសុក្រ) សូរ្យវិញ្ញាណ អាល់-យូមូអុស្ត (សូរ្យវិញ្ញាណ ៦២) និង [៨៧:១] ចូរអ្នកថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះព្រះនាមព្រះម្ចាស់អ្នក ព្រះ ដ៏មហាឧត្តុង្គឧត្តម (គឺសូរ្យវិញ្ញាណ ៨៧) ។ សូត្រសូរ្យវិញ្ញាណ អាល់-យូមូអុស្ត (សូរ្យវិញ្ញាណ ៦២) និង សូរ្យវិញ្ញាណ អាល់-មូណាហ្វីគីន (សូរ្យវិញ្ញាណ ៦៣) ក្នុងស្រ្តីឡាត្ត ស្រ្តីហ្វ្រូរ ។"

فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ فَكَأَنَّمَا يَعْمَلُ كَعَمَلِ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ كَانَ جَزَاؤُهُ وَ ثَوَابُهُ عَلَى اللَّهِ الْجَنَّةَ». (ثَوَابِ الْأَعْمَالِ : الجزء ١٠ الصفحة ١١٨ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٣٧١ الحديث: ٩٩ / ١٠٧٠٩)**

បើអ្នកនោះធ្វើដូច្នោះ ដូចអ្នកនោះបានធ្វើដូចស្រ្តីលុលឡោះហ្ន៎^ﷺបានធ្វើដែរ ។ រង្វាន់តបស្នងអ្នកនោះ អស់ឡោះហ្ន៎^ﷺនឹងអ្នកនោះចូលឋានសួគ៌ ។" (ثَوَابِ الْأَعْمَالِ : 10 : 118)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
ដោយនូវព្រះនាមអស់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

- ១. ចូរអ្នកថ្វាយសេចក្តីសរសើរ ចំពោះព្រះនាមព្រះម្ចាស់អ្នក ព្រះដ៏មហាឧត្តុង្គឧត្តម
- ២. ព្រះដែលបានបង្កើត ហើយបានធ្វើឲ្យសមសួន
- ៣. ព្រះដែលកំណត់[ឲ្យសព្វសារពើ] ហើយបានដឹកនាំ[ទៅកាន់គោលដៅ]
- ៤. ព្រះដែលបានធ្វើឲ្យមាននូវវាលស្មៅ
- ៥. ហើយបានធ្វើឲ្យវាស្ងួត មានពណ៌ក្រហម ។
- ៦. យើងនឹងឲ្យអ្នកសូត្រ[គ្រូអាន] ។ ដូច្នោះអ្នកនឹងមិនភ្លេចទេ

- سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ﴿١﴾
- الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى ﴿٢﴾
- وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى ﴿٣﴾
- وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى ﴿٤﴾
- فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَى ﴿٥﴾
- سَنْقَرِيكَ فَلََّا تُنْسَى ﴿٦﴾

មើលសូរ្យវិញ្ញាណ ២ អាយ៉ាស់ ១០៦-១០៧ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១-៦

الشَّيْخُ فِي (التَّهْذِيبِ): بِإِسْنَادِهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ يَحْيَى، عَنْ يُوسُفَ بْنِ الْحَارِثِ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ يَزِيدَ الْمِنْقَرِيِّ، عَنْ مُوسَى بْنِ أَيُّوبَ الْعَافِقِيِّ، عَنْ عَمِّهِ إِيَّاسِ بْنِ عَامِرِ الْعَافِقِيِّ، عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرِ الْجُهَنِيِّ، أَنَّهُ قَالَ: لَمَّا نَزَلَتْ "فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ" قَالَ لَنَا رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ): «اجْعَلُوهَا فِي رُكُوعِكُمْ، فَلَمَّا نَزَلَتْ "سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى" قَالَ لَنَا رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ): «اجْعَلُوهَا فِي سُجُودِكُمْ»». (التَّهْذِيبُ : الجزء ٢ الصفحة ٣١٣ الحديث ١٢٧٣ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٦٣٥ الحديث: ٩٩ / ١١٥٤٠)**

អាល់-អ៊ែត្តី នៅក្នុង[សាត្រា] អាល់-តាស្តូស្តីប យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានរបស់លោកដែលបានមកពី មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន អាស្តូម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាស្តូយ៉ា តមកពី យូស្វ័ស ប៊ិន អាល់-ហ្គាវីស្ត តមកពី អុប្បុលឡោះហ្គា ប៊ិន យ៉ាស្តូដូ អាល់-មុនក្វីរី តមកពី មូសា ប៊ិន អែយូប អាល់-ក្តីហ្គាត្វី តមកពីឌីពុកមាលោកឈ្មោះអាយ៉ាស់ ប៊ិន អុមៀរ អាល់-ក្តីហ្គាត្វី តមកពី អ៊ុក្វាតាស្តូ ប៊ិន អុមៀរ អាល់-យ៉ាស្តូនីដែលបានថ្លែងថាកាលអាយ៉ាស់ [៥៦:៧៤] ចូរអ្នកថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះព្រះនាមព្រះម្ចាស់អ្នក ព្រះដ៏មហាឧត្តុង្គឧត្តម ត្រូវបើកឲ្យដឹង រឺសូលុលឡោះហ្គា^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ}បានប្រាប់យើងថា: "ចូរអស់លោកប្រើអាយ៉ាស់នេះក្នុងរូក្សរបស់អស់លោក ។" ពេលដែល [៨៧:១] ចូរអ្នកថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះព្រះនាមព្រះ ម្ចាស់អ្នក ព្រះដ៏មហាឧត្តុង្គឧត្តម ត្រូវបើកឲ្យដឹង រឺសូលុលឡោះហ្គា^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ}បានប្រាប់យើងថា: "ចូរអស់លោកប្រើអាយ៉ាស់នេះក្នុងស៊ូហ្វីដូរបស់អស់លោក ។" (التَّهْذِيبُ 2: 1273 / 313)

***

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: أَخْبَرَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ سِنطَامَ بْنِ مَرْثَةَ، عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ حَسَّانَ، عَنْ الْهَيْثَمِ بْنِ وَاقِدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ الْعَبْدِيِّ، عَنْ سَعْدِ الْإِسْكَافِ، عَنْ الْأَصْبَغِ، أَنَّهُ سَأَلَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، عَنْ قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ: "سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى"، فَقَالَ: «مَكْتُوبٌ عَلَى قَائِمَةِ الْعَرْشِ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِينَ بِالْفُجْيِ عَامٍ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحَدَّهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ، فَاشْهَدُوا بِحَمْدِهِ، وَ أَنَّ عَلِيًّا وَصِيَّ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)». (تفسير القمِّي: الجزء ٢ الصفحة ٤١٧ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٦٣٧ الحديث: ٩٩ / ١١٥٤٩)**

អាលី ប៊ិន អ៊ីបរហ៊ូម[មានប្រសាសន៍]តមកពី អាល់-ហ្វ្លៃសន៍ ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដូ តមកពី មូហ្គឡា ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដូ តមកពី ប៊ុសតួន ប៊ិន ម៉ាវ៉ា:ត្តី តមកពី អ៊ីសហ្គាតូ ប៊ិន ហ្គាសាន់ តមកពី អាល់-ហ្វ្លៃសន៍ ប៊ិន វ៉ាក្តូដូ តមកពី អាលី ប៊ិន អាល់-ហ្វ្លៃសន៍ អាល់-អាប់ខ្វី តមកពី សាអុដូ អាល់-អាល់កាហ្វ តមកពី អាល់-អាល់បាក្តុដែលបានថា អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្គ័ عَزَّ وَجَلَّ [៨៧:១] ចូរ អ្នកថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះព្រះនាមព្រះម្ចាស់អ្នក ព្រះដ៏មហាឧត្តុង្គឧត្តម ថា: "ត្រូវបានចារនៅលើ សសរព្រះរាជបល្ល័ង្កតាំងពីមួយពាន់ឆ្នាំមុនអល់ឡោះហ្គ័ عَزَّ وَجَلَّ បានបង្កើតបណ្តាមេឃនិងដីមកម៉្លេះថា: ពុំ មានព្រះផ្សេងពីអល់ឡោះហ្គ័ عَزَّ وَجَلَّ ឡើយ ព្រះ عَزَّ وَجَلَّ ដែលមិនមានសហការី មូហ្គាំម៉ាដូ عليه وآله ជាបាវបម្រើរបស់ព្រះ អង្គ عَزَّ وَجَلَّ និងជាព្រះសាសនៈទូតរបស់ព្រះអង្គ عَزَّ وَجَلَّ ។ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកជាសាក្សីចំពោះអ្នកទាំងពីរនេះថា អាលី صلوات الله عليه والسلام ជាព្រះឧត្តរាជិការី صلوات الله عليه والسلام របស់មូហ្គាំម៉ាដូ عليه وآله ។" (تفسير القمي 2: 417)

***

ابن الفَارِسِيِّ فِي (الرَّوْضَةِ): رَوَى جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)، أَنَّهُ قَالَ: «فِي الْعَرْشِ مِثَالُ جَمِيعِ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ، وَ هَذَا تَأْوِيلُ قَوْلِهِ تَعَالَى: "وَ إِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ".

នៅក្នុង[សាត្រា]អាល់-វ៉ាដ្លោះត្តី អាល់ ហ្វារស៊ី បានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ថា យ៉ាក្តុហ្វារ ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដូ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈតមកពីព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈតមកពីព្រះអយ្យកោ صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា: "នៅក្នុងព្រះរាជបល្ល័ង្កមាននូវរូបដែលដូចសព្វសារពើដែលអល់ឡោះហ្គ័ عَزَّ وَجَلَّ បានបង្កើតតមកនៅលើដីនិងក្នុងសមុទ្រ ។ នេះគឺសេចក្តីអធិប្បាយរបស់ព្រះបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្គ័ عَزَّ وَجَلَّ [១៥:២១] សព្វសារពើសុទ្ធតែមានការតម្កល់ទុករបស់វានៅឯយើង"

وَ إِنْ بَيْنَ الْقَائِمَةِ مِنْ قَوَائِمِ الْعَرْشِ، وَ الْقَائِمَةِ الثَّانِيَةِ حَفَقَانَ الطَّيْرِ الْمُسْرِعِ مَسِيرَةَ أَلْفِ عَامٍ، وَ الْعَرْشُ يُكْسَى كُلَّ يَوْمٍ سَبْعِينَ أَلْفَ لَوْنٍ مِنَ النَّوْرِ، لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يَنْظُرَ إِلَيْهِ خَلْقٌ مِنْ خَلْقِ اللَّهِ.

នៅក្នុងចន្លោះសសរព្រះរាជបល្ល័ង្កនិងសសរទីពីរមានចម្ងាយស្មើសត្វហើរមួយពាន់ឆ្នាំ ។ រៀងរាល់ថ្ងៃ ព្រះរាជបល្ល័ង្កត្រូវពាសដោយរស្មីរាប់ពាន់ព័ណ៌ ។ មិនមានសត្វលោកណាមួយរបស់អល់ឡោះហ្គ័ عَزَّ وَجَلَّ មាន សមត្ថភាពមើលព្រះរាជបល្ល័ង្កនោះបានទេ ។"

وَ الْأَشْيَاءُ كُلُّهَا فِي الْعَرْشِ كَخَلْقَةٍ فِي فَلَاةٍ، وَ إِنَّ لِلَّهِ مَلَكًا يُقَالُ لَهُ حِرْقَائِيلُ، لَهُ ثَمَانِيَةَ عَشَرَ أَلْفَ جَنَاحٍ، مَا بَيْنَ الْجَنَاحِ إِلَى الْجَنَاحِ مِائَتَةُ عَامٍ، فَخَطَرَ لَهُ خَاطِرٌ، هَلْ فَوْقَ الْعَرْشِ شَيْءٌ؟ فَزَادَهُ اللَّهُ مِثْلَهَا أُخْرَى، فَكَانَ لَهُ سِتٌّ وَ ثَلَاثُونَ أَلْفَ جَنَاحٍ، مَا بَيْنَ الْجَنَاحِ إِلَى الْجَنَاحِ مِائَتَةُ عَامٍ، ثُمَّ أَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ: أَيُّهَا الْمَلَكُ طِرْ، فَطَارَ مِقْدَارَ عِشْرِينَ أَلْفَ عَامٍ، لَمْ يَبَلْ رَأْسُهُ قَائِمَةً مِنْ قَوَائِمِ الْعَرْشِ، ثُمَّ ضَاعَفَ اللَّهُ لَهُ فِي الْجَنَاحِ وَ الْقُوَّةِ وَ أَمْرَهُ أَنْ يَطِيرَ، فَطَارَ مِقْدَارَ ثَلَاثِينَ أَلْفَ عَامٍ، وَ لَمْ يَبَلْ أَيْضًا، فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ: أَيُّهَا الْمَلَكُ، لَوْ طَرْتَ إِلَى نَفْخِ الصُّورِ مَعَ أَجْبَحَتِكَ وَ قُوَّتِكَ لَمْ تَبْلُغْ إِلَى سَاقِ الْعَرْشِ. فَقَالَ الْمَلَكُ: سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى: فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى" فَقَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): اجْعَلُوهَا فِي سُجُودِكُمْ».

សព្វសារពើនៅក្នុងព្រះរាជបល្ល័ង្កដូចចិញ្ចៀនមួយរង់នៅក្នុងមហាសមុទ្រខ្សាច់អញ្ចឹង ។ អល់ឡោះហ្គ័ عَزَّ وَ جَلَّ បានកោះហៅហ្គ័ស្ត្រូក្តីអ៊ីលដែលមានស្លាប ១៨០០០ ។ រវាងស្លាបនីមួយៗមានចម្ងាយ ៥០០ ឆ្នាំ ។

ហ្វ្រែដ្រិច ហ្វែលីកស្វែនបានគិតក្នុងចិត្តថា៖ "តើមានអ្វីនៅពីលើព្រះរាជបល្ល័ង្កទេ?" អល់ឡោះហ្វ្រែដ្រិចបានបន្ថែមចំនួនស្ថាប័នហ្វ្រែដ្រិចស្ទើរចំនួនស្ថាប័នមុន។ ដូច្នោះហ្វ្រែដ្រិចមានស្ថាប័ន ៣៦០០០ ។ ក្នុងចន្លោះស្ថាប័ននីមួយៗមានចម្ងាយ ៥០០ ឆ្នាំ ។ អល់ឡោះហ្វ្រែដ្រិចបានបើកវិវរណៈក្នុងចិត្តហ្វ្រែដ្រិចថា៖ "ទេវតាអើយ ចូរអ្នកហោះឡើង!" ហ្វ្រែដ្រិចក៏បានហោះអស់រយៈពេល ២០០០០ ឆ្នាំ ហើយមិនបានទៅដល់កំពូលសសរណាមួយរបស់ព្រះរាជបល្ល័ង្កទេ ។ ដូច្នោះអល់ឡោះហ្វ្រែដ្រិចបានបន្ថែមស្ថាប័នពីរដងនិងកម្លាំងឲ្យហ្វ្រែដ្រិច ហើយព្រះអង្គបានបញ្ជាឲ្យហ្វ្រែដ្រិចហោះ ។ ហ្វ្រែដ្រិចក៏បានហោះអស់រយៈពេល ៣០០០០ ឆ្នាំ នៅតែមិនទាន់ទៅដល់ទីនោះ ។ អល់ឡោះហ្វ្រែដ្រិចបានបើកវិវរណៈក្នុងចិត្តហ្វ្រែដ្រិចថា៖ "ទេវតាអើយ! ទោះបីអ្នកហោះលុះដល់ពេលផ្តុំស្នែង អាស្រ័យស្ថាប័ននិងកម្លាំងអ្នកក៏ដោយ ក៏អ្នកនៅតែមិនទៅដល់ជើងព្រះរាជបល្ល័ង្កដែរ ។" ទេវតាបានទូលថា៖ "សូមថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះព្រះម្ចាស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ ។" ដូច្នោះអល់ឡោះហ្វ្រែដ្រិចបានបើកវិវរណៈថា [៨៧:១] ចូរអ្នកថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះព្រះនាមព្រះម្ចាស់អ្នក ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ ព្រះសាស្តា មានព្រះវចនៈថា៖ "ចូរអស់លោកប្រើអាយ៉ាស់នេះក្នុងស្វ័យដ្ឋានរបស់អស់លោក ។" (15:21 روضه الواعظین: 47)

***

ابن شهر آشوب: عَنْ تَفْسِيرِ الْقُطَّانِ، قَالَ ابْنُ مَسْعُودٍ: قَالَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا أَقُولُ فِي الرَّكْعَةِ؟» فَتَزَلَّ «فَسَبَّحَ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ»، قَالَ: «مَا أَقُولُ فِي السُّجُودِ». فَتَزَلَّ «سَبَّحَ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى».

អ៊ីបនូ ស្វាស្ត័រ អាស្រ័យ[ដកស្រង់]មកពីតាហ្វ្រែដ្រិច អាល់-ក្លីតូន បានថា អ៊ីបនូ ម៉ាស់អ៊ីដូ បានថា អុលីស្លាវ មានវចនៈថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្វ្រែដ្រិចអើយ ទូលបង្គំគប្បីសូត្រអ្វីក្នុងរូតុអ៊ី?" [៥៦:៧៤] ចូរអ្នកថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះព្រះនាមព្រះម្ចាស់អ្នក ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ ត្រូវបើកឲ្យដឹង ។ ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ "ទូលបង្គំគប្បីសូត្រអ្វីក្នុងស្វ័យដ្ឋាន?" [៨៧:១] ចូរអ្នកថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះព្រះនាមព្រះម្ចាស់អ្នក ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ ត្រូវបើកឲ្យដឹង ។ (15 :2 المناقب)

***

علي بن إبراهيم، قال: قل: سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى و بحمده "الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى * وَ الَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى" قَالَ: قَدَّرَ الْأَشْيَاءَ بِالْتَّقْدِيرِ، ثُمَّ هَدَى إِلَيْهَا مَنْ يَشَاءُ، قَوْلُهُ: "وَ الَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى"، قَالَ: أَيَّ النَّبَاتِ "فَجَعَلَهُ" بَعْدَ إِخْرَاجِهِ "عُتَاءً أَحْوَى"، قَالَ: يَصِيرُ هَشِيمًا بَعْدَ بُلُوغِهِ وَ يَسْوَدُّ،

អុលី ប៊ិន អ៊ីប្រាអ៊ីម បានថា៖ "ស្តាប់ អ្វីម៉ែត្ត អាល់-អាគុំឡា (គឺអ៊ីម៉ា) មានវចនៈថា៖ "ព្រះម្ចាស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទ្រង់មហារុងរៀង ព្រះអង្គទ្រង់មហាខ្ពង់ខ្ពស់ ជាទីសក្តារៈបូជា ព្រះដែលបានបង្កើត ហើយបានធ្វើឲ្យសមសួន ព្រះដែលកំណត់ ហើយបានដឹកនាំ ។ ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ "កំណត់ឲ្យវត្តមានកំណត់ ដឹកនាំមករកព្រះអង្គ អ្នកណាដែលព្រះអង្គ មានព្រះបំណង ។" ព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ព្រះដែលបានធ្វើឲ្យមាននូវវាលស្មៅ ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ "ពោលគឺរុក្ខជាតិ ។ ហើយបានធ្វើឲ្យវាស្ងួត បន្ទាប់ពីវាបានចេញមក មានពណ៌ក្រហម ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ "ទៅជាចំបើង បន្ទាប់ពីវាបានដុះ ទៅជាចាស់ហើយ ។"

قوله: "سُبْحَانَكَ فَلَا تَنْسَى" أَي نُنْعِمُكَ فَلَا تَنْسَى، فَقَالَ: "إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ" لِأَنَّهُ لَا يُؤْمَنُ الْتَسْيَانُ اللَّغْوِي، وَ هُوَ التَّرْكَ، لِأَنَّ الَّذِي لَا يَنْسَى هُوَ اللَّهُ. (تفسير القمّي: الجزء ٢ الصفحة ٤١٦، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٦٣٦ الحديث: ٩٩)

*(11043/

ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَلَيْهِ وَالْوَالِدَيْنِ} [៨៧:៦] យើងនឹងឲ្យអ្នកសូត្រ ។ ដូច្នោះអ្នកនឹងមិនភ្លេចទេ យើង ^{عَلَيْهِ}បង្ហាត់
បង្រៀនអ្នក ^{عَلَيْهِ وَالْوَالِدَيْنِ} ដូច្នោះអ្នក ^{عَلَيْهِ وَالْوَالِدَيْنِ}នឹងមិនភ្លេចទេ ។ អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَلَيْهِ}មានព្រះបន្ទូលថា [៨៧:៧] រៀរលែងតែ
អ្វីដែលអល់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបំណងប៉ុណ្ណោះ ពីព្រោះគេ ^{عَلَيْهِ}មិនមែនជាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាទេ បើគេ
^{عَلَيْهِ}ភ្លេច (ចោល) វាជាការបោះបង់ចោលអ្វីមួយ ព្រោះថាអ្នកដែលមិនភ្លេចគឺអល់ឡោះហ្ន៎ ^{عَلَيْهِ} ។"

(تفسير القمي 2: 416)

***

سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ: عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى، وَ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ وَ غَيْرِهِمَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَصْرِ، عَنْ
هَشَامِ بْنِ سَالِمٍ، عَنْ سَعْدِ بْنِ طَرِيفِ الْخُفَّافِ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): مَا تَقُولُ فِيمَنْ أَحَدَ عَنْكُمْ عَلِمًا فَتَسِيَهُ؟ قَالَ: «لَا
حُجَّةَ عَلَيْهِ، إِنَّمَا الْحُجَّةُ عَلَيْهِ، إِنَّمَا الْحُجَّةُ عَلَى مَنْ سَمِعَ مِنَّا حَدِيثًا فَأَنكَرَهُ، أَوْ بَلَغَهُ فَلَمْ يُؤْمِنْ بِهِ وَ كَفَرَ، وَ أَنَا التَّسْتِيَانُ فَهُوَ مَوْضُوعٌ
عَنْكُمْ، إِنَّ أَوَّلَ سُورَةٍ نَزَلَتْ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) «سَبَّحَ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى»، فَتَسِيَهَا، فَلَا يَلْزَمُهُ حُجَّةٌ فِي نَسْبَانِهِ، وَ
لَكِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى أَمْضَى لَهُ ذَلِكَ، ثُمَّ قَالَ: «سُنُّرْتُكَ فَلَا تَنْسَى»». (مختصر بصائر الدرجات : الجزء ١ الصفحة ٩٣ ، البرهان
في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٦٣٦ الحديث: ٩٩/ ١١٠٤٤)**

សាមីដូ ប៊ិន អុប្បុលឡោះហ្ន៎[មានប្រសាសន៍]តមកពី អាល់-ម៉ាដូ ប៊ិន មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី
មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន អាល់-ហ្វាសែន ប៊ិន អាហ្វិ អាល់-ខ័ត្តបនិងច្រើននាក់ទៀត តមកពី អាល់-ម៉ាដូ ប៊ិន
មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន អាហ្វិ ណាស្វរ តមកពីហ្វីស្វា ប៊ិន សាលិម តមកពី សាអ៊ីដូ ប៊ិន គ្លីវយ័ហ្វ អាល់-ខ័ហ្វាហ្វ
ដែលបានថាខ្ញុំបានសួរ អាហ្វិ យ៉ុក្តុហ្វា ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام} ថា: "តើព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام}យល់ឃើញយ៉ាងណាអំពីអ្នកដែល
បានយកចំណេះវិជ្ជាពីព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام}ហើយបានភ្លេចចំណេះវិជ្ជានោះ?" ព្រះអង្គ ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام}មានវចនៈថា: "ពុំ
មានហេតុផលអ្វីចោទប្រកាន់អ្នកនោះទេ ។ តែមានហេតុផលចោទប្រកាន់អ្នកណាដែលបានឮហ្វាខ្ញុំស្រី
ពីយើង ^{صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالسَّلَام}ហើយបានបដិសេធហ្វាខ្ញុំស្រីនោះ ឬបើហ្វាខ្ញុំស្រីនោះបានទៅដល់អ្នកនោះ (តាមប្រភពផ្សេង)
អ្នកនោះមិនជឿហ្វាខ្ញុំស្រីនោះទេ ហើយអសទ្ធា ។" ឯការភ្លេចភ្លាំង (អាល់-នីសយ៉ាន) នោះ គឺអស់លោក
នោះឯងដែលមានការភ្លេចភ្លាំង ។ សូរ៉េអែត្តីដំបូង[មួយចប់] ដែលត្រូវបើកឲ្យរសូលុលឡោះហ្ន៎ ^{عَلَيْهِ وَالْوَالِدَيْنِ} ជ្រាប
នោះគឺ [៨៧]:១ ចូរអ្នកថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះព្រះនាមព្រះម្ចាស់អ្នក ព្រះដ៏មហាឧត្តុង្គឧត្តម តែពួក
គេ (មស្តីម) បានភ្លេចសូរ៉េអែត្តីនោះ ។ តែមិនមានហេតុផលចោទប្រកាន់ចាំបាច់ចំពោះការចោល
សូរ៉េអែត្តីនោះទេ តែអល់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មានសិរីសួស្តី ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ បានលើកឡើងម្តងទៀត
ហើយមានព្រះបន្ទូលថា [៨៧:៦] យើងនឹងឲ្យអ្នកសូត្រ ។ ដូច្នោះអ្នកនឹងមិនភ្លេចទេ ។"

(مختصر بصائر الدرجات: 93)

- ៧. រៀរលែងតែ អ្វីដែលអល់ឡោះហ្ន៎មានព្រះ
បំណង[ឲ្យភ្លេច]ប៉ុណ្ណោះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ញាណអ្វីដែលជាក់ស្តែង និងអ្វីដែលលាក់
បាំង ។
- ៨. យើងនឹងធ្វើឲ្យអ្នក[មានផ្លូវ]ងាយស្រួល ទៅ
កាន់សេចក្តីងាយស្រួល[និងត្រឹមត្រូវបំផុត] ។

إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى ﴿٧﴾

وَيُسِّرْكَ لِلْيُسْرَى ﴿٨﴾

- ៩. ដូច្នេះចូរអ្នកក្រើនរំពង ការពិតព្រះកម្រើនរំពង មានផលប្រយោជន៍[ដល់មនុស្សជាតិ] ។
- ១០. អ្នកណាត្រែងខ្លាច[អស់ឡោះហ្ន៎] អ្នកនោះនឹង ភ្ញាក់រំពង (នឹងពិចារណា)
- ១១. ទុំជននឹងគេចវះពីនោះ:
- ១២. អ្នកនោះនឹងចូលក្នុងភ្លើងនរកធំបំផុត
- ១៣. នៅក្នុងភ្លើងនរកនោះ: អ្នកនោះនឹងមិនស្លាប់ទេ មិនរស់ទេ ។

فَذَكِّرْ إِن نَّفَعَتِ الذِّكْرَى ﴿٩﴾
 سَيَذَكَّرُ مَنْ يَخْشَى ﴿١٠﴾
 وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى ﴿١١﴾
 الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرَى ﴿١٢﴾
 ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ﴿١٣﴾

មើលសូរ៉េ:ត្តី ២ អាយ៉ាស៊ុ ១០៦-១០៧ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ៧-១៣

علي بن إبراهيم، قال: حَدَّثَنَا سَعِيدُ بْنُ مُحَمَّدٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا بَكْرُ بْنُ سَهْلٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ سَعِيدٍ، عَنْ مُوسَى بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ، عَنْ ابْنِ جَرِيحٍ [جُرَيْجٍ]، عَنْ عَطَاءٍ، عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، فِي قَوْلِهِ: «إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهَنَّمَ وَ مَا يَخْفَى» يُرِيدُ مَا يَكُونُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي قَلْبِكَ وَ نَفْسِكَ «وَ نُيَسِّرُكَ» يَا مُحَمَّدُ فِي جَمِيعِ أُمُورِكَ «لِلْيُسْرَى». (تفسير القمّي: الجزء ٢ الصفحة ٤١٧، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٦٣٧ الحديث: ٩٩/ ١١٥٥)**

អាលី ប៊ិន អ៊ីប្រាហ៊ីមមានប្រសាសន៍តមកពី សាអ៊ីដ្ឋ ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដ្ឋ តមកពី បាក់រី ប៊ិន សាស៊ុលដែលបាន មកពីអាប់ខុល-កាសី ប៊ិន សាអ៊ីដ្ឋ តមកពីមូសា ប៊ិន អាប់ខុល-វ៉េហ្គាម៉ាន តមកពី អ៊ីបនូ យ៉ារីហ្គ តមកពី អុត្តីអ៊ី តមកពី អ៊ីបនូ អាប់បាស់ ដែលបានថ្លែងថា ពាក់ព័ន្ធនឹងព្រះបន្ទូល អស់ឡោះហ្ន៎ [៨៧:៧] ព្រះអង្គទ្រង់ញាណអ្វីដែលជាក់ស្តែងនិងអ្វីដែលលាក់បាំង គោលបំណង គឺអ្វី ដែលកើតឡើងរហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះក្នុងបេះដូងអ្នកនិងក្នុងខ្លួនអ្នកផ្ទាល់ ។ [៨៧:៨] យើងនឹងធ្វើឲ្យ អ្នក[មានផ្លូវ]ងាយស្រួល មូហ្គាំម៉ាដ្ឋ អ៊ីយ ពាក់ព័ន្ធនឹងគ្រប់បញ្ហា ទៅកាន់សេចក្តីងាយស្រួល ។ (تفسير القمّي 2: 417)

***

* وَ رَوَاهُ الشَّيْخُ الْفَاضِلُ الْمُتَكَلِّمُ الْفَقِيهُ الْعَالِمُ الرَّاهِدُ الْوَرُغِيُّ أَبُو عَلِيٍّ مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ عَلِيٍّ الْقَتَّالُ - الْمَعْرُوفُ بِابْنِ الْفَارِسِيِّ - وَ هُوَ مِنْ أَجْلَاءِ قُدَمَاءِ الْإِمَامِيَّةِ مِنْ عُلَمَائِهَا وَ مُتَكَلِّمِيهَا،

* រាយការណ៍ដោយ អាល់-ស្តែខ្លី [ថា៖] លោកដ៏មានភាគ លោកអ្នកជំនាញខាងសាសនា លោកអ្នក ជំនាញខាងច្បាប់សាសនា លោកអ្នកប្រាជ្ញ លោកអ្នកប្រតិបត្តិតាមគន្លងធម៌យ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ លោកដែល មានជំនឿស៊ីបចិត្តឈ្មោះ អាច្ឆិ អាលី មូហ្គាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាល់-ម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាលី អាល់-ហ្វាត់តាល់ - ដែលគេ ស្គាល់ឈ្មោះច្បាស់ថា អ៊ីបនូ អាល់-ហ្វារស៊ី - លោកជាអ្នកមានចំណេះប្រាជ្ញាផ្នែកព្រះសាសនាមកពី ព្រះសន្តអ៊ីម៉ារ្យងរៀង ។

رَوَى فِي كِتَابِهِ الْمَعْرُوفِ بِ (رُوضَةِ الْوَاعِظِينَ) عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ الْبَاقِرِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «حَجَّ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) مِنَ الْمَدِينَةِ، وَ قَدْ بَلَغَ جَمِيعَ الشَّرَائِعِ قَوْمَهُ مَا خَلَا الْحَجَّ وَالْوَلَايَةَ [...]»

លោកបានរាយការណ៍នៅក្នុងសៀវភៅលោក វេជ្ជបណ្ឌិត អាល់-អ៊ីស្តីន តមកពី អាហ្វិ យ៉ុក្កុហ្វារ អាល់-បាក្កៀរ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានរចនាថា៖ "វិស្វលុលឡោះហ្គី ^{عليه وآله} បានចេញពីម៉ាឌីណាស៊ុរទៅបំពេញពិធីហ្គាច្វ ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានប្រាប់ប្រជារាស្ត្ររបស់ព្រះអង្គ ^{عليه وآله} ឲ្យដឹងច្បាប់ទាំងអស់របស់សាសនាហើយ លើកលែងតែពិធីហ្គាច្វនិងវិទ្យាយ៉ាស៊ុរទេ [...]"

فَحَشِيَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) وَأَهْلَ الْبَيْتِ وَالشَّقَاقِ أَنْ يَتَفَرَّقُوا وَيَرْجِعُوا جَاهِلِيَّةً لِمَا عَرَفَ مِنْ عَدَاوَتِهِمْ، وَ مَا يُبْطِنُونَ عَلَيْهِ أَنْفُسُهُمْ لِعَلَّيْ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) مِنَ الْبُعْضَاءِ، وَ سَأَلَ جَبْرِئِيلَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَنْ يَسْأَلَ رَبَّهُ الْعِصْمَةَ مِنَ النَّاسِ وَ انْتِظَرَ أَنْ يَأْتِيَهُ جَبْرِئِيلُ بِالْعِصْمَةِ مِنَ النَّاسِ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ [...] (روضة الواعظين : الجزء ١ الصفحة ٨٩ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٢ صفحات: ٢٢٧ الحديث: ٩٩ / ٢٩١٠)**

តែវិស្វលុលឡោះហ្គី ^{عليه وآله} ខ្លាចប្រជារាស្ត្ររបស់ព្រះអង្គ ^{عليه وآله} ពួកមានពុតត្បូតនិងពួកមនុស្សអាក្រក់បែកបាក់គ្នា វិលត្រឡប់ទៅរកលទ្ធិមុនសម័យអ៊ីស្លាមវិញ ពេលព្រះប្រាបថាពួកនោះជាសត្រូវដែលលាក់ទុកក្នុងចិត្តនូវហិង្សាចំពោះអូលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ។ ព្រះអង្គ ^{عليه وآله} បានសូមឃ្លីបរអ៊ីល ^{عليه وآله} ឲ្យជួយទូលសូមព្រះម្ចាស់ ^{عز وجل} ព្រះអង្គ ^{عليه وآله} ឲ្យជួយការពារពីមនុស្ស ។ ព្រះអង្គ ^{عليه وآله} ទន្ទឹងរង់ចាំឃ្លីបរអ៊ីល ^{عليه وآله} មកជួបព្រះអង្គ ^{عليه وآله} ជាមួយការការពារពីមនុស្សពីអាល់ឡោះហ្គី ^{عز وجل} ។" (1/89) (روضة الواعظين : 1: 89)

***

* الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْوَشَاءِ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَجَلَانَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: { فَسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ. } قَالَ: «رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله): الذِّكْرُ أَنَا، وَ الْأَيْمَةُ أَهْلُ الذِّكْرِ.»

អាល់-ហ្គីសែនី ប៊ិន មូហ្គាម៉ាដូ ប៊ិន ថា... អាប់ខុលឡោះហ្គី ប៊ិន អាប់ខុលឡោះហ្គី បានតំណាលតមកពី អាហ្វិ យ៉ុក្កុហ្វារ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានរចនាថា៖អំពីព្រះបន្ទូលអាល់ឡោះហ្គី ^{عز وجل} [១៦:៤៣] ដូច្នោះចូរពួកអ្នកសាកសួរ កុលដ្ឋានរបស់ព្រះកម្រើនរំពួកទៅបើពួកអ្នកមិនដឹងទេនោះ ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានរចនាថា វិស្វលុលឡោះហ្គី ^{عليه وآله} មានព្រះរចនាថា៖ "ខ្ញុំ ^{عليه وآله} គឺព្រះកម្រើនរំពួក (الذِّكْر) ។ ឯអ៊ីម៉ាទាំងឡាយ ^{عليهم السلام} ជាកុលដ្ឋានរបស់ព្រះកម្រើនរំពួក (أَهْلُ الذِّكْرِ) ។" (1/210) (الكافي : 1: 210)

***

* حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جَعْفَرٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ جَابِرٍ وَ عَبْدِ الْكَرِيمِ عَنْ عَبْدِ الْحَمِيدِ بْنِ أَبِي الدِّانِلْمِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى « فَسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ » قَالَ كِتَابُ اللَّهِ الذِّكْرُ وَ أَهْلُهُ آلُ مُحَمَّدِ الَّذِينَ أَمَرَ اللَّهُ بِسُؤَالِهِمْ وَ لَمْ يُؤْمَرُوا بِسُؤَالِ الْجُهَالِ [...] (بصائر الدرجات ج ١ ص ٤١)

* អាប់ខុលឡោះហ្គី ប៊ិន យ៉ុក្កុហ្វារបានតំណាលប្រាប់យើងថា[...] អាប់ខុលហ្គាមីដូ ប៊ិន អាហ្វិ អាល់-ដៃឡុឡាបានតំណាលតមកពី អាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានរចនាថា៖អំពីព្រះបន្ទូលអាល់ឡោះហ្គី ^{عز وجل} [១៦:៤៣] ដូច្នោះចូរពួកអ្នកសាកសួរកុលដ្ឋានរបស់ព្រះកម្រើនរំពួកទៅបើពួកអ្នកមិនដឹងទេនោះ ថា៖

"ព្រះគម្ពីររបស់អល់ឡោះហ្ន៎ គឺព្រះកម្រើនរំព្រក រីឯអ្នកព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ន៎ នេះគឺព្រះរាជបុត្ររាជសក្តា របស់មូហាំម៉ាដ្ន គឺបណ្តាអ្នកដែលអល់ឡោះហ្ន៎ បញ្ជាឲ្យសាកសួរនោះ ព្រះអង្គមិនបញ្ជាឲ្យសាកសួរបុគ្គលអវិជ្ជាទេ ។ (بصائر الدرجات 1: 41)

- ១៤. អ្នកដែលបានជោគជ័យ គឺអ្នកជម្រះបន្ទុកខ្លួនឯង
- ១៥. រព្រកដល់ព្រះនាមព្រះម្ចាស់ខ្លួន អ្នកនោះឧទ្ទិសស្ន៍ឡាវ៉ាត (ឧទ្ទិសសាធុការពរ) ។
- ១៦. តែពួកអ្នក[ដែលមិនអើពើនោះ] បែរជាស្រឡាញ់ជីវិតលោកនេះ
- ១៧. រីឯលោកមុខប្រសើរជាង បិតាថេរជាង ។
- ១៨. ការពិត នេះគឺអ្វីដែលមាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរមុនៗ
- ១៩. ព្រះគម្ពីររបស់អ៊ុបប៊ុហ្ន៎មនិងមូសា ។

فَدَأْفَلَحَ مَنْ تَزَكَّى ﴿١٤﴾

وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ﴿١٥﴾

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾

وَالْآخِرَةَ خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿١٧﴾

إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى ﴿١٨﴾

صُّحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ﴿١٩﴾

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ន ១៤-១៩

السُّنَّحُ فِي (التَّهْدِيْبِ): بِإِسْنَادِهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ زُرَّارَةَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ تَمَّامَ الصَّوْمَ إِعْطَاهُ الرِّكَاتِ، كَالصَّلَاةِ عَلَى النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) فَإِنَّهَا مِنْ تَمَّامِ الصَّلَاةِ، وَ مَنْ صَامَ وَ لَمْ يُؤَدِّهَا فَلَا صَوْمَ لَهُ إِذَا تَرَكَهَا مُتَعَمِّدًا، وَ مَنْ صَلَّى وَ لَمْ يُصَلِّ عَلَى النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) وَ تَرَكَ ذَلِكَ مُتَعَمِّدًا فَلَا صَلَاةَ لَهُ، إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ بَدَأَ بِهَا قَبْلَ الصَّلَاةِ، فَقَالَ: "فَدَأْفَلَحَ مَنْ تَزَكَّى * وَ ذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى"». (التهديب : الجزء ٢ الصفحة ١٥٩ الحديث ٦٢٥ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٦٣٧ الحديث: ٩٩ / ١١٥٤٦)**

អាល់-ស្នែខ័ នៅក្នុង[សាត្រា]អាល់-តាស្ន៍ស្ន៍ប យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោក តមកពី អាច្និ អ៊ុម៉ែរ តមកពី អាច្និ បាស្នៀរ តមកពីសូរ្យវិញ្ញាណដែលបានថ្លែងថា អាច្និ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ មានវចនៈថាៈ "អ្នកដែលកាន់សីលត្រណាមអាហារគ្រប់ ដែលបរិច្ចាគស្នាតាត្ន អ្នកគប្បីឧទ្ទិសស្ន៍ឡាវ៉ាតឲ្យទៅព្រះសាស្តា ពីព្រោះការឧទ្ទិសស្ន៍ឡាវ៉ាតទៅព្រះសាស្តា នេះជាការបង្កប់ស្ន៍ឡាត្នឲ្យគ្រប់សព្វ ។ អ្នកណាកាន់សីលត្រណាមអាហារតែឥតបានសូត្រវា (គឺឧទ្ទិសស្ន៍ឡាវ៉ាត) ទេ បើអ្នកនោះចៀសវាងសូត្របែបនេះដោយចេតនា នឹងពុំមានការកាន់សីលត្រណាមអាហារសម្រាប់អ្នកនោះទេ (ត្រូវមោឃៈ) ។ អ្នកណាស្ន៍ឡាត្នដោយឥតបានឧទ្ទិសស្ន៍ឡាវ៉ាតទៅព្រះសាស្តា នេះជានិរាជ័យដល់ព្រះសាស្តា ទេ ដោយបោះបង់ទង្វើនេះចោលដោយចេតនា អ្នកនោះមិនបានស្ន៍ឡាត្នទេ ។ អល់ឡោះហ្ន៎ បានចាប់ផ្តើមដោយទង្វើនេះមុនស្ន៍ឡាត្ន ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា [៨៧:១៤] អ្នកដែលបានជោគជ័យ គឺអ្នកជម្រះបន្ទុកខ្លួនឯង [៨៧:១៥] រព្រកដល់ព្រះនាមព្រះម្ចាស់ខ្លួន អ្នកនោះឧទ្ទិសស្ន៍ឡាវ៉ាត ។"

(التهديب : 2 / 625 / 159)

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ الرَّيَّانِ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الدَّهْقَانِ، قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فَقَالَ لِي: «مَا مَعْنَى قَوْلِهِ: "وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى"؟». قُلْتُ: كُلَّمَا ذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ قَامَ فَصَلَّى، فَقَالَ لِي: «لَقَدْ كَلَّفَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ هَذَا شَطَطًا!». قُلْتُ: جَعَلْتُ فِدَاكَ، فَكَيْفَ هُوَ؟ فَقَالَ: «كُلَّمَا ذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ». (الكافي : الجزء ٢ الصفحة ٣٥٩ الحديث ١٨ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٦٣٧ الحديث: ٩٩ /١١٥٤٧)**

មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាក្កុតូប[មានប្រសាសន៍]តមកពី អាលី ប៊ិន មូហាំម៉ាដូ តមកពី អាស៊ុបម៉ាដូ ប៊ិន អាល់-ហ្វ្រែន ប៊ិន អាលី ប៊ិន អាល់-រីយ៉ាយ៉ាន តមកពី អ៊ូបៃខុលឡោះហ្គី ប៊ិន អាប់ខុលឡោះហ្គី អាល់-ដ្យាស្តកូន ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានមករក អាហ្វិ អាល់-ហ្គាសាន់ អាល់-រីដ្យៃ ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានសួរខ្ញុំថា៖ "តើ [៨៧:១៥] ព្រះនាមព្រះម្ចាស់ខ្លួន អ្នកនោះឧទ្ទិស ស្ម័គ្រឡាភ័ក មានន័យថាអ្វី?" ខ្ញុំបានទូលថា៖ "ពេលអ្នកណាព្រះនាមព្រះម្ចាស់របស់ខ្លួន អ្នកនោះគួរតែក្រោកស្ម័គ្រឡាភ័ក ។" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} បានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "ដូច្នោះអស់ឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} បានដាក់មកនូវបន្ទុកមួយយ៉ាងធ្ងន់អស្ចារ្យលើអ្នកនោះ!" ខ្ញុំបានថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ម្តេចអញ្ចឹង?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "ពេលណាបុគ្គលណាព្រះនាមព្រះម្ចាស់គេ បុគ្គលនោះគួរ តែឧទ្ទិសស្ម័គ្រឡាភ័ក (ឧទ្ទិសពរជ័យសិរីមង្គល) ឲ្យទៅមូហាំម៉ាដូ ^{صلوات الله عليه والسلام} និងរាជបុត្ររាជនគ្រា ^{عليهم والسلام} របស់ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ។" (18 /359 :2) (الكافي)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ إِدْرِيسَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): قَوْلُهُ عَزَّ وَجَلَّ: "بَلْ تُؤْتِيُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا"؟ قَالَ: «وَلَا يَسْتَهْمُ». «وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى» قَالَ: «وَلَا يَبُتُّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): "إِنَّ هَذَا لَيَبِي الصُّحُفِ الْأُولَى * صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَ مُوسَى"». (الكافي : الجزء ١ الصفحة ٣٤٥ الحديث ٣٠ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٦٣٨ الحديث: ٩٩ /١١٥٥١)**

មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន យ៉ាក្កុតូប[មានប្រសាសន៍]តមកពី អាល់-ហ្វ្រែន ប៊ិន មូហាំម៉ាដូ តមកពី មូហុឡា ប៊ិន មូហាំម៉ាដូ តមកពី អាប់ខុលឡោះហ្គី ប៊ិន អ៊ីដ្យៃវីស តមកពី មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន ស៊ីណាន តមកពី អាល់-មូហ្វាដូដូល ប៊ិន អ៊ូម៉ារដែលបានថ្លែងថាខ្ញុំបានសួរ អាហ្វិ អាប់ខុលឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "[មានន័យថាអ្វី] ព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្គី ^{صلوات الله عليه والسلام} [៨៧:១៦] តែពួកអ្នកបែរជាស្រឡាញ់ជីវិតលោកនេះ?" ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "វិឡាយ៉ាស្តរបស់ពួកគេ (អាហ្វិ បាការ, អ៊ូម៉ារ, អ៊ូស្ម័ម៉ាន) ។" [៨៧:១៧] រីឯលោកមុខប្រសើរជាង បិតថេរជាង ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "វិឡាយ៉ាស្តរបស់អាមីរុល-មុមីនីន ^{صلوات الله عليه والسلام} ។" [៨៧:១៨] ការពិតនេះគឺអ្វីដែលមាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរមុនៗ" [៨៧:១៩] ព្រះគម្ពីររបស់អ៊ុបប៊ុយមីនិងមូសា ។" (30 /345 :1) (الكافي)

***

و رَوَى مُحَمَّدُ بْنُ زَيْدٍ، عَنْ الْحَسَنِ بْنِ مُحَمَّدٍ بْنِ سَمَاعَةَ، عَنِ ابْنِ رَبَاطٍ، عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ، عَنْ أَبِي بصيرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ: "مَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَ مَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا"، قَالَ: «يَا [أَبَا] مُحَمَّدٍ، إِنَّ عِنْدَنَا الصُّحُفَ الَّتِي قَالَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ: "صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَ مُوسَى"». قَالَ: قُلْتُ. جَعَلْتُ فِدَاكَ، وَ إِنَّ الصُّحُفَ هِيَ الْأَلْوَاخِ؟ قَالَ: «نَعَمْ». (تأويل الآيات : الجزء ٢ الصفحة ٧٨٥ الحديث ٢ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٦٣٨ الحديث: ٩٩ /١١٥٥٣)**

ហ្វូម៉ែដូ ប៊ិន ស្ត្រីយ៉ាដូបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍តមកពី អាល់-ហ្វាសាន់ ប៊ិន មូហ្គាំម៉ាដូ ប៊ិន សាម៉ាអុស្តុ
 តមកពី អ៊ីបនូ វេបាតូ តមកពី អ៊ីបនូ មុសកាន តមកពី អាហ្វិ បាស្លៀវដែលបានថា អាហ្វិ យ៉ាកុប្យាវ^{صلوات الله عليه والسلام}
 មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្វ៊ូ^{عَزَّ وَجَلَّ} [៥៩:៧] ចូរពួកអ្នកទទួលយកនូវអ្វីដែលព្រះសាសនៈទូតឲ្យ
 ពួកអ្នក ចូរពួកអ្នកចៀសអ្វីដែលគេហាមពួកអ្នក ថា៖ "អាហ្វិ មូហ្គាំម៉ាដូអីយ! យើង^{عليهم}មាននូវព្រះគម្ពីរ
 ទាំងនោះដែលអស់ឡោះហ្វ៊ូ^{سُبْحَانَ}មានព្រះបន្ទូលថា [៨៧:១៩] ព្រះគម្ពីររបស់អ៊ីបវ្យូមនិងមូសា ។"
 លោកបានថាខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះគម្ពីរទាំងនោះគឺ
 ព្រះបន្ទូលសំណេរអភិរក្សមែនទេ?" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "មែន ។" (تاويل الايات 2: 785)

***

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَيْسَى عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ الْأَنْصَارِيِّ عَنْ صَبَّاحِ الْمُرَبِّيِّ عَنِ الْحَرْثِ بْنِ حَصِيْرَةَ الْمُرَبِّيِّ عَنِ الْأَصْنَعِ بْنِ نُبَاتَةَ قَالَ قَالَ: لَمَّا قَدِمَ
 عَلَيَّ الْكُوفَةَ صَلَّى بِيَوْمِ صَبَّاحًا فَرَأَى بِيَوْمِ « سَبَّحَ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى » فَقَالَ الْمُنَافِقُونَ وَ اللَّهُ مَا يُحْسِنُ أَنْ يَقْرَأَ ابْنُ أَبِي طَالِبٍ الْقُرْآنَ
 وَ لَوْ أَحْسَنَ أَنْ يَقْرَأَ لَقَرَأَ بِنَا غَيْرَ هَذِهِ السُّورَةِ قَالَ فَلَبَّغَهُ ذَلِكَ فَقَالَ وَبَلَّغُهُمْ إِنِّي لِأَعْرِفُ نَاسِحَهُ وَ مَنْسُوحَهُ وَ مُحْكَمَهُ وَ مُتَشَابِهَهُ وَ فَضْلَهُ
 مِنْ وَصْلِهِ وَ حُرُوفَهُ مِنْ مَعَانِيهِ

មូហ្គាំម៉ាដូ ប៊ិន អ៊ីសាបានតំណាលប្រាប់យើងតមកពី អាហ្វិ មូហ្គាំម៉ាដូ អាល់-អាន់ស្វាវ តមកពី
 ស្លាប់បាស្តុ អាល់-មូស្តាស៊ី តមកពី អាល់-ហ្វាវីស្វា ប៊ិន ហ្វាស្ត្រីវ៉េត្តូ អាល់-មូស្តាស៊ី តមកពី អាល់-
 អាស្តុបាតុ ប៊ិន ណាបាតាស្តុដែលបានតំណាលថាកាល អុលី^{صلوات الله عليه والسلام} បានមកគូហ្វាស្តុ ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} បាន
 នាំគេស្នំឡាត្តុសែសិបព្រឹកដោយសូត្រសូរ្យវិញ្ញាណកថា [៨៧:១] ចូរអ្នកថ្វាយសេចក្តីសរសើរចំពោះព្រះនាម
 ព្រះម្ចាស់អ្នក ព្រះដ៏មហាឧត្តុង្គឧត្តម ។ ពួកពុតត្បុតបានថា៖ "សូមស្ស្រងចំពោះអស់ឡោះហ្វ៊ូ^{عَزَّ وَجَلَّ} មិនល្អ
 សម្រាប់កូនប្រុស^{صلوات الله عليه والسلام} របស់អាហ្វិ ក្តីលិប^{عليه} ទេដែលសូត្រគូរអានដែលគេ^{صلوات الله عليه والسلام} បានសូត្រនោះ ។ យកល្អ
 គួរតែគេ^{صلوات الله عليه والسلام} សូត្រជាមួយយើងនូវសូរ្យវិញ្ញាណកថាផ្សេងពីសូរ្យវិញ្ញាណកថានេះ ។" សម្តីនេះបានឮដល់ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام}
 ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖ "អបមង្គលលើពួកគេ! ខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام} ស្គាល់ច្បាស់នូវអាយ៉ាស្តុដែលលើកចោល
 អាយ៉ាស្តុរបស់សូរ្យវិញ្ញាណកថានេះ, [ខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام} ស្គាល់ច្បាស់]អាយ៉ាស្តុរបស់សូរ្យវិញ្ញាណកថានេះដែលត្រូវលើកចោល, [ខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام}
 ស្គាល់ច្បាស់]អាយ៉ាស្តុប្តេជ្ញាមោះមុត, [ខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام} ស្គាល់ច្បាស់]អាយ៉ាស្តុដាច់ឡែក (ពិសេស) របស់
 សូរ្យវិញ្ញាណកថានេះ, [ខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام} ស្គាល់ច្បាស់]អាយ៉ាស្តុ ពាក់ព័ន្ធនឹងសូរ្យវិញ្ញាណកថានេះនិងតួអក្សររបស់អត្ថន័យរបស់
 សូរ្យវិញ្ញាណកថានេះ ។

وَ اللَّهُ مَا حَزَفُ نَزَلَ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ إِلَّا وَ أَنَا أَعْرِفُ فِيمَنْ أَنْزَلَ وَ فِي أَيِّ يَوْمٍ نَزَلَ وَ فِي أَيِّ مَوْضِعٍ نَزَلَ وَبَلَّغُهُمْ أ مَا
 يَقْرَأُونَ « إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى * صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَ مُوسَى » وَ اللَّهُ عِنْدِي وَرَتَّهَا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ وَ وَرَتَّهَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَ آلِهِ مِنْ إِبْرَاهِيمَ وَ مُوسَى وَبَلَّغُهُمْ وَ اللَّهُ إِنِّي أَنَا الَّذِي أَنْزَلَ اللَّهُ فِي « وَ تَعِيهَا أذُنٌ وَاعِيَةٌ » فَإِنَّا كُنَّا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ فَحَبْرْنَا بِالْوَحْيِ
 فَأَعِيَهُ وَ يَفُوئُهُمْ فَإِذَا خَرَجْنَا قَالُوا « مَا ذَا قَالَ آتِنَا ». (بصائر الدرجات ج ١ ص ١٣٥)

សូមស្ស្រងចំពោះអស់ឡោះហ្វ៊ូ^{عَزَّ وَجَلَّ}, គ្រប់សម្តីដែលគេបានដាក់ឲ្យមូហ្គាំម៉ាដូ^{صلوات الله عليه والسلام} ខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام} ដឹងទាំងអស់ថាគេ
 បានដាក់វាមកដោយផ្ដោតទៅលើអ្នកណា, ខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام} ដឹងថ្ងៃដែលគេបានដាក់វាចុះមក, ខ្ញុំ^{صلوات الله عليه والسلام} ដឹងថាវាស្តី
 អំពីអ្វី ។ អបមង្គលលើពួកគេ! តើពួកគេមិនបានសូត្រទេថា៖ [៨៧:១៨] ការពិតនេះគឺអ្វីដែលមាននៅ
 ក្នុងព្រះគម្ពីរមុនៗ [៨៧:១៩] ព្រះគម្ពីររបស់អ៊ីបវ្យូមនិងមូសា? សូមស្ស្រងចំពោះអស់ឡោះហ្វ៊ូ^{عَزَّ وَجَلَّ} កេរ

ដំណែលរបស់វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ នៅឯខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ។ វិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ បានទទួលកេរដំណែលមកពីអ៊ីបរហ្ន៎ عَلِيٍّ និងមូសា مُوسَى ។ អបមង្គលលើពួកគេ! សូមស្ស្យថចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ បុគ្គលដែលគេនិយាយដល់នោះគឺខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ កាលអល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ បានបើកឲ្យដឹងថា៖ [៦៩:១២] *ត្រចៀកចងចាំនឹងចងចាំវា* ព្រោះខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ បាននៅជាមួយវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ [កាល]ព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ បានប្រាប់យើងឲ្យដឹងព្រះវិវរណ៏យៈ (ពោលគឺកាលព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ បានទទួលវាហ្ន៎) ។ ខ្ញុំ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ បានចងចាំព្រះវិវរណ៏យៈនោះ ឯពួកគេវិញត្រេចព្រះរាជបន្ទូលនោះអស់ ។ ពេលពួកគេចេញផុតពីយើង عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ពួកគេថា៖ "[៤៧:១៦] *គេបាននិយាយអ្វីអម្បាញ់មិញនេះ?*" (بصائر الدرجات 1: 135) 47:16-17

***

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَيْسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ جَابِرٍ عَنْ عَبْدِ الْكَرِيمِ بْنِ عَمْرٍو عَنْ عَبْدِ أَحْمِيدِ بْنِ أَبِي الدَّيْلَمِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: أَوْصَى مُوسَى إِلَى يُوشَعَ بْنِ نُونٍ وَ أَوْصَى يُوشَعَ بْنُ نُونٍ إِلَى وَلَدِ هَارُونَ وَ لَمْ يُوصِ إِلَى وَلَدِ مُوسَى لِأَنَّ اللَّهَ لَهُ الْحَيْرَةُ يَخْتَارُ مَنْ يَشَاءُ مِنْ يَشَاءٍ وَ بَشَّرَ مُوسَى يُوشَعَ بْنَ نُونٍ بِالْمَسِيحِ

មូហាំម៉ាដ្ន ប៊ិន អ៊ីសាបានតំណាលប្រាប់យើងតមកពីមូហាំម៉ាដ្ន ប៊ិន ស៊ីណានតមកពី អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ប៊ិន យ៉ាបៀរតមកពីអាប់ខុល-ការីម ប៊ិន អុរ្យតមកពីអាប់ខុល-ហ្គាមីដ្ន ប៊ិន អាច្វិ អាល់-ដៃដ្នដែលបានថា អាច្វិ អាប់ខុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ មានរចនៈថា៖ "មូសា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ បានផ្ទេរកេរដំណែលឲ្យទៅ យូស្វា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ប៊ិន នូន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ។ យូស្វា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ប៊ិន នូន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ បានផ្ទេរកេរដំណែលឲ្យទៅកូនប្រុស صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ របស់ហ្គារូន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ មិនបានផ្ទេរឲ្យទៅកូនប្រុសរបស់មូសា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ទេ ពីព្រោះអល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ ត្រឹមត្រូវ ព្រះអង្គ عَزَّ وَجَلَّ ជ្រើសរើសយកអ្នកណាដែលព្រះអង្គ عَزَّ وَجَلَّ ប្រាថ្នា ។ មូសា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ បានប្រាប់ដំណឹងល្អដល់យូស្វា صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ប៊ិន នូន صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ អំពី អាល់-ម៉ាស៊ីហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ"

فَلَمَّا أَنْ بَعَثَ اللَّهُ الْمَسِيحَ قَالَ لَهُمْ إِنَّهُ سَيَأْتِي رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ مِنْ بَعْدِي إِسْمُهُ أَحْمَدُ مِنْ وَ لَدِ إِسْمَاعِيلَ يُصَدِّقُنِي وَ يُصَدِّقُكُمْ وَ جَرَتْ بَيْنَ الْحَوَارِيِّينَ فِي الْمُسْتَحْفَظِينَ وَ إِنَّمَا سَمَّاهُمْ اللَّهُ الْمُسْتَحْفَظِينَ لِأَنَّهُمْ اسْتَحْفَظُوا الْإِسْمَ الْأَكْبَرَ وَ هُوَ الْكِتَابُ الَّذِي يُعَلِّمُ بِهِ كُلَّ شَيْءٍ الَّذِي كَانَ مَعَ الْأَنْبِيَاءِ

កាលអល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ បានចាត់បញ្ជូន អាល់-ម៉ាស៊ីហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ មក ព្រះអង្គ عَزَّ وَجَلَّ បានប្រាប់ អាល់-ម៉ាស៊ីហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ថាវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ នឹងមកតាមក្រោយ ព្រះនាមព្រះអង្គ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ គឺ អាល់ម៉ាដ្ន ព្រះរាជវង្សរបស់ព្រះរាជបុត្ររបស់អ៊ីសម៉ាអ៊ីល صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ។ គេ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ នឹងព្រមទទួលស្គាល់អញ عَزَّ وَجَلَّ និងព្រមទទួលស្គាល់អ្នក صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآលِهِ وَسَلَّمَ ។ សម័យប្រជុំមួយបានប្រព្រឹត្តឡើងក្នុងចំណោមសារកមុសតាស្ន៍ហ្ន៎ស្ទ័ន (អ្នកការពារ) ។ អល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ ហៅពួកគេថា មុសតាស្ន៍ហ្ន៎ស្ទ័ន ព្រោះពួកគេបានការពារព្រះរាជឧឡារនាម (អាល់-អ៊ីសម អាល់-បាក្នុបារ) ហើយនេះគឺព្រះគម្ពីរមួយដែលផ្ទុកនូវចំណេះដឹងនៃសព្វសារពើដែលនៅជាប់ជាមួយបណ្តាព្រះសាស្តា عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ។

يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى « لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَ أَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَ الْمِيزَانَ « الْكِتَابُ الْإِسْمُ الْأَكْبَرُ وَ إِنَّمَا عَرَفَ بِمَا يُدْعَى الْعِلْمَ النَّوْرَاءُ وَ الْإِنجِيلُ وَ الْفُرْقَانُ فَمَا كَانَ كُتُبُ نُوحٍ وَ مَا كِتَابُ صَالِحٍ وَ شُعَيْبٍ وَ إِبْرَاهِيمَ وَ قَدْ أَحْبَرَ اللَّهُ « إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى * صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَ مُوسَى »

អល់ឡោះហ្ន៎ عَزَّ وَجَلَّ ព្រះដ៏មហាខ្ពង់ខ្ពស់ មានព្រះបន្ទូលថា [៥៧:២៥] *យើងបានចាត់បញ្ជូនបណ្តាព្រះ*

សាសនៈទូតយើងមកជាមួយភ័ស្តុតាងដ៏ប្រចក្ស យើងបានប្រទានព្រះគម្ពីរចុះមកជាមួយពួកគេនិង
ជញ្ជីង ព្រះគម្ពីរគឺព្រះរាជឧឡារនាម (អាល់-អ៊ីសមី អាល់-អាគ័ប្យា) ហើយអស់ព្រះអង្គ^{عليهم السلام}ស្គាល់នូវអ្វី
ដែលគេហៅថាចំណេះដឹងព្រះគម្ពីរតៅវិត ព្រះគម្ពីរអ៊ីនយ៉ូលនិងហ្វូរកូន ។ អ្វីដែលបានសរសេរដោយ
ហាត្តនុះហ្គ័រ^{عليه السلام} ស្វ៊ីអ៊ែប^{عليه السلام}និងអ៊ីបរហ្វឹម^{عليه السلام}នោះ អស់ឡោះហ្គ័រ^{عليه السلام}បានចែងប្រាប់ថា [៨៧:១៨] ការពិត
នេះគឺអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរមុនៗ [៨៧:១៩] ព្រះគម្ពីររបស់អ៊ីបរហ្វឹមនិងមូសា ។"

فَأَيْنَ صُحُفٍ إِبْرَاهِيمَ أَمَا صُحُفُ إِبْرَاهِيمَ فَالْإِسْمُ الْأَكْبَرُ وَ صُحُفُ مُوسَى الْإِسْمُ الْأَكْبَرُ فَلَمْ تَزَلِ الْوَصِيَّةُ يُوصِيهَا عَالِمٌ بَعْدَ عَالِمٍ حَتَّى
دَفَعُوهَا إِلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ ثُمَّ أَنَاهُ جَبْرَيْلُ فَقَالَ لَهُ إِنَّكَ قَدْ قَضَيْتَ نُبُوتَكَ وَ اسْتَكْمَلْتَ أَيَّامَكَ فَاجْعَلِ الْإِسْمَ الْأَكْبَرُ وَ
مِيرَاثَ الْعِلْمِ وَ آثَارَ النُّبُوَّةِ عِنْدَ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَإِنِّي لَا أَتْرُكُ الْأَرْضَ إِلَّا وَ لِي فِيهَا عَالِمٌ يُعْرِفُ بِهِ طَاعَتِي وَ يُعْرِفُ بِهِ وَلَا تَيَّ فَيَكُونُ
حُجَّةً لِمَنْ وُلِدَ بَيْنَ قَبْضِ نَبِيِّ إِلَى خُرُوجِ آخِرِ فَأَوْحَى بِالْإِسْمِ الْأَكْبَرِ وَ مِيرَاثِ الْعِلْمِ وَ آثَارِ عِلْمِ النُّبُوَّةِ إِلَى عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ
السَّلَامُ. (بصائر الدرجات ج ١ ص ٤٦٩)

ដូច្នោះ តើព្រះគម្ពីរអ៊ីបរហ្វឹម^{عليه السلام}នៅឯណា ? ព្រះគម្ពីរអ៊ីបរហ្វឹម^{عليه السلام}គឺព្រះរាជឧឡារនាម (អាល់-អ៊ីសមី
អាល់-បាក់ប្យា) ព្រះគម្ពីរមូសា^{عليه السلام}គឺព្រះរាជឧឡារនាម (អាល់-អ៊ីសមី អាល់-បាក់ប្យា) ។ អស់ព្រះ
ឧត្តរាធិការ^{عليهم السلام}មិនដែលឈប់ផ្ទេរព្រះគម្ពីរទាំងនេះឲ្យទៅអ្នកមានអភិញ្ញាពីមួយទៅមួយទេ លុះបានមក
ដល់ដៃមូហាំម៉ាដ្ឋ^{عليه وآله} ។ បន្ទាប់មក យ៉ូបរអ៊ីល^{عليه السلام}បានមកជួបមូហាំម៉ាដ្ឋ^{عليه وآله} បានប្រាប់ព្រះអង្គ^{عليه وآله} ថា៖
"អ្នក^{عليه وآله}បានដល់ទីបញ្ចប់នៃតំណែងសាស្ត្រាអ្នក^{عليه وآله}ហើយ ។ ថ្ងៃរបស់អ្នក^{عليه وآله}បានគ្រប់សព្វអស់
ហើយ ។ ចូរអ្នក^{عليه وآله}ផ្ទេរព្រះរាជឧឡារនាម (អាល់-អ៊ីសមី អាល់-អាគ័ប្យា) មរតកនៃអភិញ្ញានិងវត្ថុនានា
របស់ព្រះសាស្ត្រាជាភេរដំណែល ឲ្យទៅអ្នក^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រោះអញ^{عليه وآله}មិនទុកផែនដីចោលដោយគ្មានវាលី
អញ^{عليه وآله}ទេ (គ្មានអ្នកការពារ) ដែលជាអ្នកចេះដឹងបំផុត ដែលទទួលស្គាល់អញ^{عليه وآله}លើសគេបំផុត ។
ដោយសារវាលីអញ^{عليه وآله}នេះ គេអាចទទួលស្គាល់ការគោរពបូជានិងវិទ្យាយ៉ាស្តុរបស់អញ^{عليه وآله}បាន ។" នេះ
គឺភ័ស្តុតាងសម្រាប់បណ្តាអ្នកដែលចាប់កំណើតក្នុងចន្លោះមរណកាលរបស់ព្រះសាស្ត្រា^{عليه وآله} និងសម័យ
ដែលបុគ្គលចុងក្រោយនឹងងើបឡើង ។ អស់ឡោះហ្គ័រ^{عليه وآله}បានបើកឲ្យដឹងថាព្រះរាជឧឡារនាម (អាល់-
អ៊ីសមី អាល់-បាក់ប្យា) មរតកនៃអភិញ្ញា និងសម្បត្តិនៃចំណេះរបស់ព្រះសាស្ត្រាត្រូវផ្ទេរឲ្យអ្នក^{صلوات الله عليه والسلام}
ប៊ិន អាហ្វិ គ្លីលីប^{عليه وآله} ។" (بصائر الدرجات) ចំពូកទី ៩ ខណ្ឌទី ២២ ហ្វាដ្តិស្ត ៤)

***

وَ عَنْهُ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ ابْنِ مَجْبُوبٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفَضِيلِ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «وَلَا يُدْرِي
عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) مَكْتُوبَةٌ فِي جَمِيعِ صُحُفِ الْأَنْبِيَاءِ، وَ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ رَسُولًا إِلَّا بِنُبُوَّةِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ وَصِيَّةِ عَلِيِّ (عَلَيْهِ
السَّلَامُ)». (الكافي : الجزء ١ الصفحة ٣٦٣ الحديث ٦ ، البرهان في تفسير القرآن: الجزء: ٥ صفحات: ٦٣٨ الحديث: ٩٩
***(١١٥٥٢/

[...] អាស្រ័យម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាល់-ហ្វាដ្តិយល់មានប្រសាសន៍ថា អាហ្វិ អាល់-ហ្វាសាស^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖
"វិទ្យាយ៉ាស្តុរបស់អ្នក^{صلوات الله عليه والسلام} ត្រូវបានចារទុកនៅក្នុងព្រះគម្ពីរទាំងអស់របស់បណ្តាព្រះសាស្ត្រា^{عليهم السلام} ។
អស់ឡោះហ្គ័រ^{عليه وآله}មិនដែលបានចាត់បញ្ជូនអ្នកនាំសារណាម្នាក់មក ដោយឥតមានជាប់មកផងនូវតំណែង
សាស្ត្រារបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ^{عليه وآله}និងការបន្តវេនរបស់អ្នក^{صلوات الله عليه والسلام}នោះទេ ។" (الكافي : 1 / 363 / 6)

ពាក្យរាយ

- ហ្ន៊ីស្ត្រូក្វីអ៊ីលដែលមានស្លាប ១៨០០០ [៨៧:១-៦, ១៥:២១] ។ ៦
- ព្យាបាលរោគ [៨៧] ។..... ៤
- ព្យាបាលរោគឫសដូងបាត [៨៧] ។ ៤
- ព្យាបាលរោគត្រចៀក [៨៧] ។..... ៤